

ABONAMENTUL
Pe un an . 24 Cor.
Pe un jum. . 12 .
Pe o lună . 2 .
Nrul de Duminică
pe un an . 4 Cor.
Pentru România și
America . . 10 Cor.
Nrul de zi pentru Ro-
mânia și străinătate pe
an 40 franci.

TRIBUNA

REDACȚIA
și ADMINISTRATIA
Deak Ferenc-utca 70.
INSERTIUNILE
se primesc la adresa
trafic.
Mulțumite publice și Loc de
scribă costă fiecare și 20 fr.
Manuscrisurile nu se în-
polază.
Telefon pentru oraș și
comitat 502.

Tinerimea de azi.

I.

S'a făcut par'că obicei, ca despre tinerime să se vorbească în termeni de tot măgulitori, să i-se dea cele mai alese epitețe și să fie scoasă în relief ca depozitarul culturii și progresului înalt al neamurilor. Fraze ca »tinerimea e nădejdea viitorului«, »tinerimea e fala viitorului« sânt fraze de toate zilele și disprețuit ar fi acela, care ar căuta, să reducă aceste fraze la adevărata lor valoare sau cel puțin să fixeze adevărul real despre tinerime.

O pildă va fi de ajuns, ca să lumineze acest tablou — trebuie să mărturisim dintru început — cam șters, întunecat. Scriitorul acestor rânduri era la o întrunire a tuturor studenților români ținută într'un restaurant din București pe vremea expoziției. Întrunirea se făcuse la propunerea societății »România jună« din Viena, iar invitățile le lansaseră studenții din București. După ce s'a prezentat un număr oarecare de tineri — studenți bucureșteni foarte puțini — cu toate că ei făcuseră invitățile — președintele societății »România jună« a citit o conferință potrivită despre însemnătatea întrunirii. După acest fapt *la loc* și potrivit cu însemnătatea momentului, s'a început o serie infinită de *toaste*. Un student bucureștean a salutat pe studenții veniți dela universitățile străine și a vorbit *frumos și însuflețit* despre rolul tinerimei și despre realizarea idealului sfânt al tuturor românilor.

După acesta a urmat un altul, care a spus *aceleași* idei cu alte fraze de însuflețire. A urmat al treilea, după el al patrulea — un transilvănean sau poate că ungurean, care într'un avânt de paroxism național s'a declarat nemulțămît cu unitatea *culturală* a tuturor românilor... După acest tinăr a urmat cel care a început și-a continuat a doua oară. Ținea, să mulțumească ungureanului și vorbea, vorbea și iar vorbea. În urmă s'au gătit frazele și-a urmat altul la rând și iar altul și mai apoi altul și în fine iară cel dintâi, care iară mulțumea și vorbea și iară vorbea.

După el s'a ridicat alt tinăr, orator bun, care *vorbea* bine. Cel care a salutat însă la început, ținea să vorbească iară, s'a ridicat și-a vorbit iară. După el iute sa mișcat un altul... În urmă bietul președinte sătul de atâta *însuflețire* și pledoare avântată pentru *ideale*, s'a ridicat să plece, drept semn, că întrunirea și-a ajuns scopul, dar cel care a salutat la început s'a ridicat să vorbească iară, să pronunțe cătră frați însuflețitul *adio*. Cu el de odată s'au mai ridicat vre-o câțiva gata și ei de vorbă. Unii vorbiseră, dar nu destul, alții ar fi dorit să vorbească și ei, dar n'ajunseseră încă la rând... În fine cei întruniți începură a se împrăștia și păreții n'aveau urechi ca să mai asculte toastele celor prea mult dornici de vorbă.

Cetitorul va crede, că cele scrise aici sânt neadevăruri, sau glume, sau în sfârșit satiră răutăcioasă. Se înșală. Martoră e conștiința scriitorului acestor rânduri, care ține la curățenia adevărului orișicând și în orice im-

prejurări. Da, s'a vorbit mult, foarte mult și foarte însuflețit la această întrunire. Se înțelege, că nici scriitorul acestor rânduri nu s'a abținut dela »virtutea« de-a vorbi și el. *Se pretindea să vorbești, să toastezi pentru idealul neamului.*

Dacă ar fi fost acolo un om cu puțină rațiune, ar fi ris poate cu hohot de această vorbărie și însuflețire sprâncenată pentru ideale.

Am ținut s'aduc pilda asta reală, pentru ca din ea să putem observa cu mai multă precizie tabloul faptic, pe care-l închipuie tinerimea de azi. Luată ca complex, judecată în întregimea ei, apreciată ca colectivitate, această tinerime se prezintă ca o parte întregitoare a societății, e un factor important în mijlocul acestei societăți, dar acest factor își păstrează această importanță numai pentru a-și mări valoarea sa proprie, o valoare pur subiectivă, din care nici-odată nu vor rezulta foloase obiective. Cultivarea și însuflețirea națională a acestei tinerimi rămâne foarte relativă în raport cu rostul ce-ar trebui să-l aibă un tinăr de azi, cu pregătiri academice. Epitetele frumoase ce i-se dau, se reduc și trebuie să se reducă numai la această valoare subiectivă. Însemnătate obiectivă nu pot avea, pentru că această colectivitate, numită tinerime în *întregimea* ei nu face nimic pentru societate.

Tinerimea românească ca *complex nu face* nimic pentru *societatea românească*, deși ar putea face multe. Ar putea folosi mult, dacă în tendința ei de a folosi, ar întrebuința în mod rațional și consecvent sis-

In amurg.

Ca niște corbi ce cad în stoluri
Pe-un câmp uitat, părăginit,
Așa într'ale minți goluri
Al morții fiori au năvălit.

Așa îmi fâlfâie în minte
Cu aripi grele, negre, mari
Și 'n croncănit, fără cuvinte,
Imi cântă psalmii funerari.

Ce iarnă grea pe inimi cade
Când stins e cel din urmă vis,
Și când speranțelor nomade
Rămâne sufletul închis!

...Și tot mai mult îmi dau ochiuri
Al morții fiori, în asfințit,
Asemeni corbilor ce 'n stoluri
S'abat pe-un câmp părăginit...

Victor Eitliu.

Cuvântul fermecat *).

Se spune, că de mult, de mult, pe vremea Faraonilor, un vechiu artist egiptean a clădit și sculptat o statuie colosală, un sfânt, jumătate femeie, jumătate leoaică. Îndeosebi feței i-a dat cea mai ideală expresie a frumuseții femeiești. I-a dat priviri visătoare, pierdute în nemărginirea pustiei ce se desfășoară la hotarele Egiptului. Buzelor li-a dat expresia blândă și dulce a melancoliei. Cu un cuvânt i-a dat tot ce geniul creator poate da unei pietri.

Ah, oftă artistul înamorat de opera sa, pentru ce nu pot să-l dau și viață!

Trudit de muncă adormi. În vis i se arătă o zână, care îi spuse că este în graul omenesc un cuvânt, care spus în fața statuei e în stare să învie piatra. Dar nu i-a spus cuvântul. Mirat s'a trezit din somn, a spus la toți visul, dar nimeni nu putea ghici care să fie cuvântul fermecat.

Trecut au o m'e de ani de atunci.
Artistul nu mai era demult decât o mumie uscată. Numai opera sa, sfîlnxu-l, rămase întreg ca

Citită în o serată a desp. Bistrița a Astei. Povestea am citit-o de mult în »Fliegende Blätter«. Nu-mi mai aduc aminte nici de numele autorului, nici de text și am reconstituit-o din ideea rămasă încă în memorie. Ideea însăși mi-se pare cunoscută mai de mult și se poate zice, e un cap d'operă aproape fără păreche în acest gen. Dacă odată se va scrie o biblie a unei noi religii — a religiei frumosului, binelui și adevărului aș recomanda prelucrarea acestei idei pe prima pagină. Am crezut că ar fi păcat să rămână necunoscută publicului nostru.

I. Corbu.

Înainte cu o mie de ani, înfruntând statornic scurgerea veacurilor.

Un cuceritor de lumi, suzind de povestea sfînxului, se abătu pe-acolo. Își desfășură înaintea lui armatele triumfătoare, prăzile bogate, laurii câștigați, regii învinși și robii și declamă cu glas înalt:

Glorie!

Mută și rece însă a rămas statua, cu privirile încremenite spre pustie, ce și mai înainte.

Au mai trecut veacuri de-atunci.

Și a venit un cântăreț, un poet vestit, care fermecase lumea cu vraja cântecelor sale și a cântat, punându-și tot sufletul în cântec, iar la sfârșit s'a aplecat spre urchea sfînxului, șoptind:

Iubire.

Mută și rece a rămas piatra ca totdeauna. Nici iubirea nu e în stare să învie piatra.

Alte veacuri s'au strecurat.

Într'un amurg de seară trece o ceată de Beduinii nomazi; ei poposesc în fața sfînxului, gătindu-se de culcat. De-odată un zgomot bizar se aude dinspre pustie, văzduhul se tulbură și primele valuri de vânt ferbinte încep a arunca nisipul în fața sfînxului.

»Samumul, samumul« strigă îngrozii nomazii, căci într'adevăr el era, samumul, înfricoșatul stăpân al pustiuilor. În zăpăceala lor apucă fiecare în grabă ce poate, căutând scăparea în fugă, spre valea Nilului.

O singură copilă mitică rămasă uitată, adormită într'un colț. Valurile samumului băteau tot mai înțeleșite, tot mai turbate, cu mugete de uragan. Plăpânda ființă se deșteaptă îngrozită. Se întuneca. Nu vedea pe nimeni, nu auzea alt glas

temul de cultivare, prin care tinerii și-au câștigat cultura lor proprie, fără de a tinde — se înțelege — de a ridica pe țaran bunăoară la cultura lor. Arta dela început ar fi o utopie.

La întrunirea din București toți tinerii vorbeau de ideale și fiecare ținea, să accentueze mai ales un ideal mare, un ideal sfânt, *idealul tuturor românilor*. Dar atunci mai mult ca orișicând vedeam cu ochii un principiu de valoare vecinică. Atunci ca niciodată înțelegeam, că: *Un ideal mare general nu se poate duce la îndeplinire prin vorbă, sau vis ori chiar și spirit, ci și prin materie, iar supt aceasta din urmă înțelegem munca, banul și forța brută.*

Pentru a întrupa un astfel de ideal, a cărui însămnătate e de valoare atât de mare, pe care îl poartă în suflet un neam întreg, nu-i destul numai, să vorbești, sau să visezi sau să pledezi în mod filozofic pentru el în scrieri, pe cari le citeș: numai oameni, cari ating valoarea intelectuală a scriitorului și al căror număr e foarte restrâns, ci trebuie, să și muncești pentru el și fiindcă în rațiunea sa munca nu e și nu poate fi de valoare subiectivă și n'are nici valoarea unei clase, ci e de valoare universală, aplicarea ei trebuie, să se estindă asupra societății întregi. Trebuie, să muncești mult, mult, în fiecare zi nu pentru unul, nici numai pentru tine, nici pentru o clasă, ci pentru omenirea întreagă, iar ca român, — astăzi, când valoarea ideii de naționalitate nu mai e o valoare subiectivă, ci o valoare universală, care nu-ți păstrează numai naționalitatea intactă, ci îți câștigă și pâine, îți asigură existența, — ai datorie imperativă, ca să muncești pentru neamul românesc. Și fiindcă acest neam nu e compus numai dintr'o clasă, dintr'un despărțământ răsleț de intelectuali, ci în totalitatea lui e compus mai mult din suflete neluminate, tu tînăr cult, tu intelectual însuflețit, care cu tine, cu persoana ta ești deja în curat, pentru că *ți ai format-o* prin cultura de până acum, ai datorie, să vor-

bești acelora, să scrii pentru aceia, să alergi printre aceia cu făclia însuflețirii și a înțelepciunii, cari ca sânge îți aparțin ție, dar cari nu sânt așa de luminați, ca să înțeleagă însuflețirea ta, *dacă nu li-o explici*. Iar acei mulți, mulți de tot și mult întunecați sânt opincarii, sânt neamul de care te ții tu.

Fără acest neam tu nu ești nimic, ci cel mult un copil răsleț al societății, făt al firii, născut din întâmplare, dar, fără să vezi trebuie să simți, că poți mereu paharul moșii la gură, câtă vreme nu vei griji, ca bazată de existență — neamul — să fie tra'nic și luminat. De nu vei face așa spiritul lui Darwin însăși îți spune, că vei muri, fiindcă natura însăși te va ucide nevoind, să respecte complexul ei. Muncește ca să câștigi forțe brută pe partea ta și fiindcă această forță numai în mulțimea imensă, care pentru tine e neamul tău, se află, câștigă pentru tine acest neam, iar forța brută, ce o are acest neam fă-o u-nealtă folositoare, cu care poți realiza marile ideal, despre care vorbești.

Muncește tu intelectualule, și agonisește bani, cu cari vei putea face folosibilă această forță brută. Ștăi, că banul e mașina, care naște copii, deci caută ca prin muncă și cruțare, să-ți câștigi cât mai mulți bani, pentru ca cu atât mai ușor și mai sigur, să poți realiza tu idealist altruist marele ideal despre care vorbești.

Tinerimea germană a jucat un mare rol decisiv în războiul din 1870 contra Franței. A agitat pățimaș neamul german întreg, l-a însuflețit până la extaz, l-a instruit, l-a arătat însemnătatea războiului de-atunci, l-a îndemnat la unitate, l-a învățat istoria trecutului neamului german, l-a făcut, să disprețuiască moartea și fără scrupul, să-și jertfească *corpul* pentru *spiritul* german, pentru copiii, cari vor forma generația viitoare germană și pentru viețuirea fericită a neamului, ce va veni.

În vremea revoluțiunii franceze tinerimea a fost butonul electric, care a pus în mi-

șcare întreagă plebea iobăgită, despoiată de drepturi și putere de vandalismul de clasă al evului mediu. Napoleon, însuflețitul tînăr, vecinic dornic de bine și iubitorul însuflețit al celor mulți, dar săraci și batjocoriți, s'a pus în fruntea armatei recutate din această plebe, a instruit-o, a învățat-o, a făcut-o conștientă de sine și de menirea sa în lume și triumfător s'a ridicat cu asprimea și iuțimea spadei *poporului* francez la cea mai înaltă treaptă.

În timpurile mai nouă cetim atâtea pilde despre *altruismul* național al tinerilor. Studenții italieni din Austria luptă cu însuflețire reală pentru academia italiană. Și vor avea-o. Tinerimea polonă agită poporul polon, îl instruează, îl învață, îi esplică cărțile istoricilor poloni, îl introduce în tainele cărții genialului Sienkiewicz *«Quo vadis»* și poporul înțelege țanta acestui roman, începe să viseze de libertate, de scuturarea despotismului neamurilor, cari le-au robii țara și sufletul, nu-și mai dau copiii la școală și tot mai mult devine o *ființă conștientă de sine*, — mulțămită muncii reale a tinerimii polone.

Iar noi?

Proces pentru Mărgineni. Din Făgăraș ni-se scrie că părintele Octavian Popa, capelan al Făgărașului, a fost citat la judecătorul de instrucție, pentru a i-se lua interogatoriul într'un proces de agitație. Părintele Octavian Popa rostise, cu prilejul înmormântării victimelor dela Mărgineni, o cuvântare de adio, în care procuratura a descoperit agitație.

Nici morții nu mai avem voie să ni-l plângem!...

«Răscoala» din Tohanul-vechiu. Din Brașov ni-se scrie; Judele de instrucție din Brașov a terminat Luni ascultarea Tohănenilor, implicați în recenta lor «răscoală». Din cei 19 țărani tohăneni 12 au fost puși pe picior liber, iar 7 au fost reținuți și pe mai departe în închisoarea pre-

decât urletul vârtejului lor de nisip, amenințând să o îngroape de vie. De-o parte se ridica colosul sfinx, singura formă omenească în mijlocul pustului. Tot mai furioase veniau valurile Samumului. Năcarea un braț ocrotitor în mijlocul revoltei naturii.

Mica ființă în groaza morții, porcă dintr'odată cu brațușoarele deschise spre acea formă de femeie, spre sfinx, se alipi tremurând de ea, îmbrățișă cu mânuțele-i slabe piatra rece, ca și când i-ar cere ocrotirea și sfășietor de inimă dar dulce, sbură de pe buzele ei fragede chemarea, strigătul irezistibil:

Mamă!

Și piatra s'a cutremurat. Ochii împietriți, pironiți de veacuri spre pustie, se umeziră și căutară cu dragoste în jos la m'ca ființă ce-l cerea ocrotirea de mamă, brațele înmărmurite de veacuri se desmorțiră și cuprinzând copilul, o ridicară, adăpostindu-o la sânul de mamă.

Guy de Maupassant.

Domnul Lemonier.

Trad. de Const. I. Georgescu-Viorei.

Domnul Lemonier rămăsese văduv cu un copil. Iși iubea soția cu nebunie, cu o dragoste aprinsă și dulce, fără nici o ceartă în tot timpul vieții lor obișnuite. Era om bun, simplu, foarte simplu, neprefăcut, nici odată nu bănuța și nu înfrunța...

Amorezat de o sărmană vecină, o ceru dela părinții săi și în puțin timp se făcu și nunta..

Făcea un negoț de ciorapi, foarte mare, câștiga banii destul și făcuse însușiri bune nu se îndoi cătuși de puțin că nu va fi urât de către țînăra copilă chiar pentru ființa lui. Ea, de altfel, îl făcu fericit. El nu o vedea, în lume, decât pe ea, nu se gândea decât la ea, o privea fără încetare, cu niște ochi de amarez supus. În timpul mesei, el făcea o mulțime de stângăcii, numai ca să nu-și întoarcă ochii dela fața ei scumpă; vărsa vinul pe șerveț și apa în solniță, apoi începea a rîde ca un copil, spunându-i:

— «Imi ești dragă mult, vezi tu, asta mă face să fac prostii. Ea suridea cu un aer liniștit și supus; apoi își întorcea ochii în altă parte, ca și cum ar fi fost stânjenită de dragostea bărbatului ei, și se grăbea să-l facă să vorbească, să vorbească de cine știe ce. Atunci el lua mâna pe supt masă și i o ținea într'a lui, murmurând:

— Micuța mea Jeană, drăguța mea Jeană!...

Și lucrurile se terminau prin:

— Ajunge, fiil cuminte, mănâncă și lasă-mă să mănânc și eu.

Atunci el suspinând, înghițea o bucată de pâine, pe care o mesteca foarte a lene...

Timp de cinci ani de zile, nu avură copii. Nu mult după aceea ea ajunse grea deodată. Asta fu o fericire nebună. Nu se mai depărta de lângă ea; doica, o bătrână care îl crescuse și care avea în casă «drepturi», îl da câte odată afară și închidea ușile în urmă-l ca să-l silească să ia aer.

Legase o strânsă legătură de prietenie cu un tînăr care cunoscuse pe soția lui încă din copilărie și care era șef de birou la prefectură, d. director, care lua masa de trei ori pe săptămână la d. Lemonier și câte odată aducea doamnei bu-

chete de flori, loje la teatru. Nu rareori după masă, acest biet Lemonier, răpît striga, vorbind nevastă sale:

— Cu o nevastă ca tine și un prieten ca dînsul, sânt eu adevărat omul cel mai fericit din lume...

— Ea muri de naștere. Trebuia să moară astfel și el. Dar vederea copilului îl dădea tărie: un pușor micuț care făcea gură multă.

Îl iubi cu o dragoste pățimașă și dureroasă, cu o dragoste bolnavă, în care se vedea amintirea moartei. Era carnea femeii lui, «cul» ei neîntrerupt. Copilul acesta era chiar viața ei, căzută într'un alt corp; încetase de a mai fi ca să dăinuiească el. Și d. Lemonier își privea cu drag copilul în leagăn, ore întregi, gândindu se la mii de lucruri triste și dulci. Apoi, când adormea copilul, se apleca pe obrazul-i și plângea...

Copilul se făcuse mare. Tatăl nu putuse să trăiască departe de el o oră, mereu se învârtea în jurul lui, îl plimba, îl îmbrăca, asemenea simpatii pentru ștrengarul mic, și-l îmbrăța cu acea dragoste pățimașă ce au părinții pentru copiii lor. Îl ținea ore întregi în brațele lui, îl puneă să meargă pe unul din picioarele lui, căiare, apoi ridicându-l rochia-i scurtă, scurtă, îl săruta pe trup. D-l Lemonier, răpît murmură:

— E drăgălaș, drăgălaș băta-l norocul!..

Și d-l Duretur îmbrățișa copilul, gădelindu-l obrăjii cu barba-i aspră.

Nu mai Celesta, bătrâna doică, nu arăta semne de dragoste pentru micul erou. Ea se supăra de obrăsniciile lui, era disperată de alintările celor doi oameni. Și striga:

rea unor reforme mai liberale pe toate terenurile.

Abia a trecut un an dela demisia cancelarului Bülow și înlocuirea lui prin actualul cancelar Bethmann-Hollweg, și aproape toți membri cabinetului vechiu au fost înlocuiți prin oameni noi.

Înainte cu câteva zile au demisionat miniștrii *Dernburg, Moltke* și *Arnim*, și și a prezintat demisia un nou ministru *Rheinbaben*, ministru al finanțelor din Prusia. Deodată cu *Rheinbaben* și-a dat demisia și secretarul general al ministerului de externe Schön.

Asupra acestor evenimente ni-se scrie:

Berlin, 28 Iunie. Ministrul de comerț *Rheinbaben*, unul dintre cei mai marcanți membri ai partidului conservator, și-a prezintat împăratului *Wilhelm* demisia, care a fost primită. Demisia aceasta a făcut senzație în cercurile politice, deși n'a venit de tot pe neașteptate.

În mod oficial se afirmă că *Rheinbaben* a demisionat numai din motive personale care n'au nimic de-a face cu politica, — în cercurile bine informate se știe însă că hotărârea de-a demisiona a ministrului *Rheinbaben* n'a fost determinată numai de »vârsta înaintată« și »lipsa de odihnă«, mai ales că nu era taină pentru nimeni că *Rheinbaben* aspira de multă vreme să ajungă el cancelar al imperiului german.

Schimbările ce s'au făcut în vremele din urmă în guvernul Prusiei au un fond politic indiscutabil. Mișcările politice din urmă, mai ales acțiunea politică de protestare pornită de partidul social-democrat împotriva reformei electorale au fost un prilej bun pentru noul cancelar de-a se convinge că partidul social democrat are mai multe rădăcini în societate decât celelalte partide și că se bucură de mai multe simpatii înaintea tuturor partidelor burgheze decât spre pildă partidul conservator agrar.

Caracteristic a fost un balotaj recent, unde candidatul social-democrat a avut să lupte împotriva unui candidat conservator (la alegerea dinfăi se luptase și un candidat național liberal). Soarta balotajului era determinată de altitudinea partidului național-liberal. El bine, acest partid a dat

aderenților săi îndrumarea ca la balotaj să sprijinească alegerea candidatului social democrat și acest candidat a și fost ales!

Cancelarul *Bethmann-Hollweg* prevede un șir de lupte politice noi și se prepară pentru a le putea întâmpina fără frică. În acest scop se desface de politicienii cari au avut supt înaintașul său roluri politice pronunțate și se înconjoară de elemente noi, în afară de cadrele partidelor politice actuale; de elemente cari nu sânt sărbătorite nici de partidele conservatoare și nici antipatice înaintea partidelor liberale.

De odată cu ministrul de comerț și-a dat demisia și secretarul general al ministerului de externe Schön. Schimbarea aceasta n'are însă vre o înfruntare deosebită asupra politicii externe a Germaniei, fiindcă Schön va merge la Paris în calitate de ambasador, iar locul lui va fi ocupat de *Kiderlen Wächter*, actualul ministru al Germaniei la București.

În locul ministrului de comerț *Rheinbaben* vine un politician incolor, primarul orașului *Magdeburg*, *Dr. Lentze*.

Că schimbările aceste ce se fac în guvernul Prusiei și al Germaniei se fac în vederea unei politici mai liberale, se învederează și din motivele cari au determinat demisia miniștrilor *Moltke* și *Arnim* motive cari numai acum au pătruns în publicitate.

Cancelarul *Bethmann-Hollweg* a avut cu două zile înainte o lungă întrevvedere cu împăratul *Wilhelm*, discutând altitudinea guvernului în ce privește executarea legii despre expropriațiile din *Posen* (Polonia germană). Această lege dă drept statului să exproprieze pe toți proprietarii poloni, cari trăiesc în Germania.

Miniștrii *Arnim* și *Moltke* apăraseră în consiliul de miniștri, punctul de vedere cel mai extrem, pe când cancelarul era pentru o aplicare mai cumpătată a acestei legi. Împăratul a aprobat vederile cancelarului său și asta a indemnă pe miniștrii demisionași să nu mai revină asupra demisiei lor.

Vitorul cel mai apropiat va dovedi întrucât va fi câștigat liberalismul german prin aceste schimbări de persoane și în ce măsură vor înfrunți noii membri și schimbarea de sistem. *Cor.*

nevăzută. Jean Ingrozit, rămase locului în fața farfurielii lui cu supă.

După un ceas, doica se înapoie foarte încet, să vadă ce se mai petrecuse. Miștele după ce hălpașe toate prăjiturile, compotul de cremă, și acum mâncă dulceața cu lingura de supă.

Celesta luă copilul, îl strânse în brațe și cu mers ușor îl duse în odaia sa, apoi îl culcă. Se reîntoarse iarăși în sufragerie, strânse masa, așază toate la locul lor, foarte neliniștită. Și fiindcă nu auzea nici un zgomot în casă, ea merse și își lipi urechea de ușa camerei stăpânului.

Nici o mișcare Pune ochiul pe gaura broștei. Scria și părea liniștit.

Atunci se înapoie în bucătărie, ca să fie gata la orice întâmplare, căci își închipuia ceva. Adormi pe un scaun și nu se trezi decât spre ziua.

Căută de gospodărie, cum îi era obiceiul în fiecare dimineață; mătură, scutură, și la orele

opt pregăti cafeaua dlui *Lemonier*. Dar nu îndrănea de fel să o ducă, căci nu știa cum va fi primită și adasă să sune el. Nu sună de fel două ore apoi, apoi zece ore, trecură.

Celesta își legă un tulpan la cap și merse cu inima tremurândă. În fața ușei ea se opri, ascultă. Nimic nu se mișca. Bătu la ușă, nici un răspuns. Atunci, reculegându-și tot curajul ei, deschise, intră, apoi scoase un strigăt groaznic, lăsând să i cadă tava ce o ținea în mână.

Dl *Lemonier* era spânzurat în mijlocul camerei lui, cu gâtul legat de cârligul din bagadale. Avea limba scoasă. Gheata-i dreaptă aruncată lângă pat.

Celesta, *Ingrozită* alergă țipând. Vecinii, toți, alergară. Medicul constată că murise la miezul nopții.

O scrisoare adresată dlui *Duretur* se găsi pe masa sinucisului. Ea nu cuprindea decât aceste cuvinte:

»Îți las copilul, ai grijă de el!...«

Scrisoare din Blaj.

Petrecerea meseriașilor români. — Vandalism unguresc.

Reuniunea meseriașilor din Blaj a aranjat o petrecere ieri, 27 Iunie, în grădina Domșa din *Veza*. S'a adunat lume multă, din Blaj și împrejurimi. O parte dintre domni și domnișoare au venit în costum național. Petrecerea s'a început după amiază la orele 4, când meseriașii noștri au pornit spre grădină cu steagul reuniunii.

Vremea frumoasă, dispoziția cea mai perfectă. Alături de spațiul unde se danța, locotenentul de jandarmi și un avocat ungur, jucau tenis cu două domnișoare române... Se uitau aceștia doi cam chiorăș, cum curge lumea și cum se umple grădina întregă. Câți-va jidănași asemenea se plimbau în sus și în jos, dar meseriașii noștri, plini de mândrie pentru reușita petrecerii, ce să-i mai bage în seamă? S'a inserat de-abinele, rând pe rând se aprind lămpioanele și steagul fălfăia încet în bătaia vântului deasupra dansatorilor. Dăcără pădure răsar doi jandarmi. Credeam noi — poate pentru ordine? — Se apropie ei de spaț, se uită în dreapta și în stânga și cu o obrăznicie nemai pomenită, pun mâna pe treicolorul d-șoarei *Lucreția Dănilă* din *Uioara*, cu care-i era legat evantaiul. Iau proces verbal cu ea și întreabă pe d-l profesor *Precup*, președintele acestei reuniuni înfloritoare, că c'ne a decorat spațiul și atunci se uită la steag.

Îndată s'a știut, că aici e ceva necaz. De vreme multă nu le place strănilor, că reuniunea e așa de bine condusă, și că acum se face colecție pentru crearea unei hale de vânzare. Și aici în Blaj măestri s oameni harnici și străini cari sânt pe aici, față de ai noștri s numai de-a șaptea mână. Protopretorele *Böjthe*, satrapa, a dat ordin jandarmilor să facă scandal cu o Ice preț, poate se va găsi un motiv de dizolvare a reuniunii. Și noi le știm aceste *Măria Ta*, și ț-am fi putut noi face scandal, să nu mai rămână nici fulg din penel jandarmilor!

Pe la orele 10 jandarmii se reîntorc. Provoacă pe d. *Precup* să predeie steagul. Se ia jos steagul fără să bânuiască cineva ceva. Jandarmii erau în pavilion, nu se vedeau, iar perechile dansau fără nici o grijă. A fost un moment dureros, când un jurat comunal din *Veza* a pus mâna să ducă steagul. Eram vre o 12 înși. Am protestat zărnit. Ziceau că ei nu pertractează cu noi. Ne-am cutremurat cu toții, ne-am dat mai aproape și d-na *Precup* se pune în față jandarmilor, pune mâna pe steag și zice: »Nu-l dăm«. Jandarmii pun mâna pe puști și aproape, aproape să se repete scenele de civilizație ungurească.

Steagul constitule averea reuniunii. E albastru deschis, cu ciucuri aurii, din vârf atârână o frunză roșie. A fost sfârșit acum trei ani la *Rusalii*, cu mare pompă, când repausatul canonic *Bunea* a ținut o vorbire memorabilă. În timpul din urmă dupăce Reuniunea pomplierilor a fost dizolvată, — fiindcă avea comandă românească — steagul se păstra în biserica-catedrală.

Astăzi, președintele reuniunii s'a prezintat dlui *Böjthe*, cerându-i lămuriri și acuzând purtarea bruscă a jandarmilor. Și minune mare, d. *Böjthe* a spus că n'are încă cunoștință, că nu i s'a raportat nimic. Mai apoi a spus că este o ordinațiune a vice-spanului că pe timpul alegerilor nu e lertat a se folosi de insignii de culori străine

	FABRICA DE OBLIGANE JALUSINE DE ESSLINGEN CONTRA KAZELOR SOLAR SI STORURI	RONA ERNÓ BUDAPEST TELEFON 23-85	IZABELLA UTCZA 47. TELEFON 23-45.	
---	---	--	--	---

În Ungaria. Bine, bine, domnule, dar acum nu sântem la alegeri și steagul acela nu e treicolor.

S'a telegrafiat fișpanului și vice-fișpanului, iar mâne se va prezenta întreg comitetul protopretorului.

Coresp.

Situația politică.

Cameleonii politici.

Tot mai mult se sporește numărul deputaților unguri cari în râvna lor de-a ajunge deputați au traficant cu toate partidele.

Presă ungurească publică acum câteva date interesante despre un nou cameleon politic: Hartner Oéza, ales la Muraszombat.

Înainte de alegere, integrul politician ungar s'a adresat președintelui partidului guvernamental oferindu-i serviciile sale și garantând alegerea candidațului guvernamental — în schimbul numai de 25.000 coroane.

Refuzat din partea partidului, Hartner a candidat cu program justhrist și a fost ales. La câteva zile după alegere a intrat, însă, în partidul kossuthist, iar acum se zvonește că va intra în partidul guvernamental — pentru a și asigura mandatul contestat!

A reînviat partidul liberal!

Guvernul și alegerile.

Asupra mijloacelor de cari a uzat partidul guvernamental la alegeri, aruncă o lumină vie de lărașiile ce le publică fostul președinte al alegerii dela Csorna, notarul public Baditz Lajos.

În acest cerc a fost ales poporalul Rakovszky István împotriva guvernamentului baronul Cziráky. Aderenții candidațului guvernamental au contestat alegerea și în petiția adresată Curții de Casație au invocat și motivul că președintele de alegere ar fi fost parțial.

Baditz răspunde la această acuză și contestă două lucruri:

1) Președintele partidului guvernamental, văzând că candidațului guvernului nu poate reuși, l-a rugat pe Baditz să suspende alegerea.

2) După fixarea orei de încheiere, același președinte al partidului guvernamental l-a rugat pe președintele Baditz să-și dea ceașornicul cu 10 minute îndărăt, căci mai sânt câțiva alegători pe drum...

Baditz a refuzat acestor cereri ilegale, de aceea acum partidul guvernamental îl acuză că a fost »parțial«.

Chestiunea băncii.

Din Viena se anunță:

Ministrul de finanțe ungar Lukács, care a sosit ieri la Viena, a început azi tratativele asupra chestiunii băncii comune și a plății monedare.

Situația guvernului unguresc e foarte dificilă, pentru că guvernul austriac, și mai ales ministrul de finanțe Bilinsky, a făcut partidelor promisiuni obligatoare. Ziarele austriace spun că guvernul austriac nu va intra în discuția chestiei plății monedare decât numai după prelungirea privilegiului băncii comune.

Guvernul unguresc ține, însă, ca amândouă chestiunile să se trateze în același timp. Despre hotărârile guvernului unguresc, »Neue Fr. Presse« de azi publică informația, primită din cercurile guvernamentale ungurești că, guvernul unguresc, dacă nu va reuși să înduplece guvernul austriac să discute deodată amândouă chestiunile, — a hotărât să-și tragă cele din urmă consecvențe.

O comună din Bacica condamnă pe prefectul volnic.

Comuna Doroszló din cercul Apatin din (com. Bacica) a adoptat o moțiune energică contra

abuzurilor electorale săvârșite de prefectul Vojnich István, un referent tiszai. Prefectul a trimis în timpul campaniei electorale o jumătate de companie de husari în sat. Consiliul comunal a protestat contra acestui lucru, i-a exprimat muștrarea lui și a somat autoritățile comunale să nu contribuie cu nimic la cheltuielile acestui »fapt regretabil«.

Comunele românești ar putea lua o pildă dela această comună ungurească.

Partidul dlui Justh se mută.

Acum o jumătate de an abea ce mândri și ce încrezuți se proclamaseră aderenții dlui Justh ca adevărații reprezentanți ai Ideii de independență. La ruptura lor de d. Kossuth, d. Justh răușise să smulgă 145 de deputați de partea sa, pe când d-nii Kossuth și Apponyi trebuiră să se mulțamească cu 90. Minoritatea trebui să părăsească clubul și localitățile splendide, închiriate în otelul Royal rămaseră pentru justhiștii. Astăzi ei s'au redus la un sferă al numărului lor și vor rezilia contractul de închiriere spre a închiria unul mai mic și mai ieftin. E o tragedie întreagă în mutarea asta și d. Justh va părăsi strălucitele săli cu sentimentul că odată cu ele părăsește și nădejțile mari isplitoare cari îl făcuseră — vai, pe scurtă vreme — stăpânul acelu local...

Din România.

Aplanarea conflictului româno-grec. Megalomania și obzăncicia grecilor a fost la culme până în momentul din urmă, când a fost nevoit să dea satisfacția cerută de statul român.

Pentru a arăta agitația murdară ce s'a dus în presa grecească împotriva României, care dă pâne la mii de greci și a dat și dă milioane la alte mii, reproducem o corespondență din Atena trimisă ziarului »Depêche Orientale« din Constantinopol. Corespondentul a avut o întrevvedere cu un »înalt personaj politic din Atena«, care a făcut următoarele declarații:

»Neînțelegerile româno-grece nu datează de ieri de alaltăieri și regretabilul eplzod din Pireu a scos mai mult la lumină ura dintre cele două popoare.

Păstrăm în contra românilor aceeași ură, pe cari ei n-o arată cu orice ocazie. Dar cele două țări nefiind limitrofe, s'ar zice că eventualitatea unui războiu între Grecia și România ar fi tot așa de absurdă ca și un războiu între Republica Guatemala și Republica elvețiană. Poate că cei cari cred acest lucru se înșeală. Românii se joacă cu focul. Ei risă să ne scoată din răbdări.

Expulzarea supușilor greci de pe teritoriul României ar fi un atentat în contra drepturilor ginților, atentat care se va restrînge cu putere asupra autorilor lui. Guvernul elen trebuie să privească situația în linște, în orice caz trebuie să-l dăm României satisfacție și să pedepsim pe cei vinovați.

Afacerea din Pireu a produs aceeași impresie defavorabilă în Grecia ca și în toate țările. Dar, dacă guvernul din Atena, în buna sa voință, va fi nevoit să intre în conflict, din cauza că românii continuă să lezeze prin atitudinea lor demnitatea națiunii elene, familia regală sau guvernul, dacă provocațiunile în contra noastră nu mai încetează, atunci vom fi nevoiți să ne apărăm onoarea. Noi avem mijlocul să purtăm război în contra României, fără ca ea să albă același mijloc. Avem o marină care are putința să captureze ori ce vas care poartă drapel român, hazardându-se să plutească în apele Arhipelagului. »Împărăatul Tralan« poate fi readus cu escortă expresă la Pireu. Stă în puterea noastră ca să o-

prim navigația vapoarelor românești spre Egipt. Nu vreau să vorbesc de alte reprebalii. Românii n'au dreptate și nu pricep că e periculos pentru ei ca să ne scoată din răbdări.

Pentru victimele catastrofei din Bănat.

Aducem la cunoștința tuturor celor cari au binevoit a contribui cu obolul lor pentru victimele catastrofei din Bănat, că sumele întrate la redacția noastră se află depuse la institutul »Victoria«.

După ce se va încheia subscripția, sumele întrate se vor trimite imediat episcopiei gr. ort. române a Caransebeșului pentru a fi distribuite celor avizați la ajutor.

Apelul »Tribunei«.

Au mai intrat la administrația noastră următoarele sume:

»Dojna«, Institut de credit, Cămpeni C.	300.—
»Selăgiana«, » » » Jibou »	100.—
Dr. Sever Ispravnic, adv. Arad . . . »	30.—
	430.—
Suma cvitată în nrul de ieri . . . »	2148.—
	Total Cor. 2578.—

În atențiunea învățătorilor romini.

Ni-se trimite următorul apel:

Domnilor învățători,

Ministrul de comerț a binevoit a acorda și învățătorilor confesionali și comunali favorul de a putea călători pe căile ferate ale statului cu jumătate preț. Rugările trebuie trimise cel mult până la dt.: 31 Iulie st. n.

Acei domni învățători cari încă nu au căutat să-și asigure acest favor, au să se orienteze după următoarele:

1. Are să se fotografieze în trei exemplare numai de jumătate, și pe două fotografii pe fața din jos să și subscrie numele, dar nu caligrafic, ci de tot liber.

2. Cu acele potografii în persoană are să meargă la inspectorul regesc de școale ducând cu sine și următorul document spre a-l subscrie și el.

Kimutatás

a gör. kel. rom. hltf. iskolában rendszerezített állást betöltő s. nyugdíj jogosultsággal bíró és a 33980/1910. számú keresked. miniszteri rendelet szerint arképes igazolvány váltására jogosult tanítószemélyzetéről:

(numele învățătorilor)

N. N.

N. N.

Kelt N. 1910. évi július hó. . .

LL.

N. N.

iskola igazgató.

Ceva mai jos de subscrierea directorului școlar care are să pună și sigiliul oficiului pe acest document, se va scrie:

Hogy nevezett k rendszerezített állást betöltő s nyugdíj jogosultsággal bíró tanítók, hivatalosan bizonyítottam.

Kelt: (orașul unde e sediul inspectoratului regesc) 1910. évi július hó. . .

LL.

kir. tanfelügyelő.

Unde e un învățător se va scrie în nrul singular, iar unde sânt mai mulți se va scrie pe cum am arătat.

3. După ce învățătorul are fotografiile și documentul subscris și de inspectorul regesc punând și el sigiliul, învățătorul va face următoarea rugare, care cu cele două fotografii și documentul amintit se va trimite la direcțiunea căilor ferate

Pentru un om neintelligent e grea temnița. Dar pentru un om inteligent, este deadreptul iadul. Să nu poți face ce vrei ci numai ceea ce îți se permite.

Și cu tot sbuciumul, cu toate durerile și această viață își are farmecul ei.

Intemnițații convin în ore anumite, joacă cărți, discută, declamă, improvizează alegeri dietale în miniatură, fac gimnastică, alergări spre marea bucurie a paznicilor pe a căror mână sânt dați.

Mâncarea se la separat. Fiecare dacă îl țin paralele, poate mânca ce-i convine. I-se aduce de afară.

Mai grele sânt nopțile. Cu ziua se mai împacă bietul rob, dar nopțile sânt îngrozitoare.

În tăcerea mormintală, care se așterne peste coridoarele tăcute, nu se aude nimic. În restimpuri prin ziduri se aud pașii unui alt tovarăș cum duminică distanța de câțiva metri, frământat de gânduri. Ah, de s'ar putea uita odată cu lumea de afară și gândurile!

Nu se poate însă. Tolănit pe pat, privești prin grilajul de fier lumina lunii cum trece nepăsătoare peste acest loc de osîndă.

Ecoul cite unui tușit vine din coridor. Rar de tot, vara, din cite o chilie pornește în ondulațiuni bizare doina tristă de acasă, doina românească.

Și atunci toți deschid ferestrele, iar doina e dată din gură în gură, dela rob la rob, pînă ce se încheagă într'un cor năpraznic, dureros, sfînt, al robilor, ridicîndu-se în slavă ca un imn de pocăință a unui popor îngenunchiat.

Glasul aspru al pîrcălabului pune însă repede capăt cântării.

Doina se rupe într'un acord trist, ferestrele se închid și tăcerea devine stăpînată peste suflete, peste coridoare, peste acest locaș al ispășirii păcatului iubirei de neam.

Vremea trece, vremea vine. Zilele se cern una după alta, încet ce-i drept, dar tot se cern. În gânduri obosit robul socotește câte mai are.

Și cînd la ora de plimbare se întîlnește cu tovarășii de suferință începe să spuie câte mai sânt.

Prin creier răsar crîmpee fantastice de gânduri nebune.

...Se vede acasă. În dimineața zilei apoi, care definește împlinirea pedepsei, robul ese din temnița.

Un moment stă zăpăcit și uluit înaintea porții mari de fier, neștiind ce să facă.

Amețeli îl cuprind. Un an decînd nu văzuse lumea. Închide ochii... apoi pleacă la gară... spre casă... unde îl așteaptă prietenii, soția, copiii, părinții... neamul și continuarea vieții din vîrtejul căreia a fost rupt un an de zile.

Din trenul ce sboară el mal aruncă ochii spre marea zidire galbenă din marginea orașului... Prin spate îl trec flori.

Iată un mic tablou al locului de osîndă națională: Seghedinul.

Mulți au fost și lung e șirul acelor care au să mai vie.

Așa e rostul neamului.

Acel carl stînd liniștit la căminele lor vor citi aceste rînduri, să nu uite a-și lua pîlăria înaintea acelor mucenici, cari au locuit această casă a durenii.

Prin acest simplu gest și-au îndeplinit cea mai sfîntă datorie față de ei.

Datoria recunoștinței. Și «robilor» le ajunge și atât.

O știu aceasta eu, care am mâncat pâinea amară a 300 de zile în casa aceea mare, vopsită galben.

Mihail Gaspar.

INFORMAȚIUNI.

ARAD, 29 Iunie 1910.

— **Starea sănătății reginei României.** Din București se telegrafiază: *Buletinul medical publicat despre starea sănătății reginei Carmen Sylva, care se află la Sinaia, constată o înrăire a stării. În jurul castelului circulă lume multă așteptînd vești noi despre starea sănătății augustei scriitoare și regine.*

— **Adunarea generală a societății pentru fond de teatru la Reghin.** Frunțașii români din Reghin au invitat Societatea pentru fond de teatru să și țină adunarea generală în mijlocul lor. S'a fixat deja timpul ținerii adunării, pentru 14/28 și 16/29 August.

Reghinul e centrul unui mare ținut românesc. Dar pentru românii din alte părți Reghinul e un bun punct de atracțiune, căci are ținuturi interesante și azi e legat din toate părțile cu linii ferate directe.

Credem că mulți își vor împlini datoria de a participa la această întrunire culturală românească.

— **Succesul unei arădane în București.** Ziarele din București, raportînd despre examenele dela conservatorul din București, scriu în următoarele termine elogioase despre o tânără artistă Leontina Pop.

«O admirabilă impresie a lăsat domnișoara Leontina Pop, a cărei voce de mezzo-soprană, frumos pozată, a dat o mare strălucire ariei de Giordano «Caro mio bel» și mai ales delicioasei arii a Dalilei din «Samson și Dalila» de St. Saens. O justă mînuire a registrelor și timbrul puternic al acestei voci de rară omogenitate în toate registrele — au arătat că e vorba de un bun temperament de cântăreață, într'o frumoasă fază de dezvoltare».

Dșoara Leontina Pop e fiica dlui Gheorghe Pop, profesor la gimnaziul de stat din Arad. După examen, dșoara Leontina Pop a fost invitată la palat de către Regina României, care a rugat-o să repete ariile cîntate la examen. Regina a rămas adînc impresionată de arta desăvîrșită cu care domnișoara Pop s'a achitat și a sărutat-o pe frunte.

Felicitările noastre sincere.

— **Procesul de presă al coaliției.** Eri a început, înaintea curții cu jurați din Budapesta, procesul de presă pornit de fostul ministru-președinte Wekerle împotriva publicistului Habár, care într'o broșură a acuzat guvernul coaliției cu tot felul de matrapazlîcuri.

Procesul fostului ministru Darányi și a fostului secretar de stat Sztérényi se va debata numai la toamnă, acum se debata numai procesul lui Wekerle — om mai șiret decît tovarășii săi. Fostul ministru-președinte a declarat că n'a avut nici un amestec direct în resolvirea afacerilor bănuite ca veroase din partea lui Habár, care a de-

clarat și el că n'are dovezi directe împotriva lui Wekerle însuș, dar a cerut ca și acest proces să se desbată deodată cu procesul lui Darányi și Sztérényi. Tribunalul însă a hotărît desbaterea acestui proces, independent de celealalte.

Procesul s'a continuat Marți și s'a sfîrșit cu condamnarea acuzatului Habár la 2 luni și 2 săptămîni închisoare și 200 cor. amendă în bani.

Asupra acestui proces și în special asupra declarațiilor lui Wekerle vom reveni în numărul nostru de mîne.

— **Statu'a lui M. Kogălniceanu.** Din București ni-se scrie: Listele de subscripție lansate de comitetul din Iași în vederea ridicării unei statu'i marelui Mihail Kogălniceanu, au dat unul dintre cele mai satisfăcătoare rezultate. Astfel speră că în curînd vom vedea ridicîndu-se măreața statuia marelui patriot.

— **«Chisindlenii la alegerea dela Iosășel».** Corespondentul nostru care a publicat, supt acest titlu, în Nrul 121 al «Tribunei», ne roagă să declarăm că afirmațiile sale cu privire la administrarea incorectă a pădurilor din partea pădurarului Vasile Cornea din Chisindia le revocă, convingîndu-se că nu sânt intemeiate.

— **Descoperirea profesorului Ehrlich.** Intreaga presă din Europa, nu numai revistele științifice, se ocupă pe larg cu descoperirea epocală a doctorului Ehrlich. În aceste articole se arată, înainte de toate, deosebirea dintre metoda serurilor și-a altorilor prin cari facem organismul în stare a se lupta cu microbii și a-i birui și între metoda chimică, adică întrebuintarea unor substanțe, cari după cum chinina omoară microbii frigurilor, să omoare pe ai altor boale.

Metoda serurilor e asemănătoare cu ceea ce întrebuintează natura, căci organismele și dela sine luptă cu microbii și cu otrăvile lor.

Metoda chimică e o născocire omenească, deoarece bagă în organism o otrăvă, cât se poate mai puțin vătîmătoare pentru celule noastre și cât mai ucigătoare împotriva microbilor.

Greutatea cea mare este de-a găsi astfel de otrăvuri.

Atoxylul, de pildă, sau un derivat al lui ucide spiriții sifilisului, dar totodată orbește fără leac. Pînă acuma, însă, leacul «Ehrlich 606» sau dioxidamidoarsenbenzolul, o combinație de arsenic, pare a nu avea înfruntare primejdioasă pentru organism, iar pe spiriții sifilisului îi omoară după o singură injecție.

Experiențele ce se fac pretutindeni vor limpezi în curînd lucrul.

Dar e de crezut că s'a găsit, în sfîrșit, leacul în potrivă sifilisului. Mai mult e, de-asemena de crezut că tot pe calea acesta se vor găsi și specifice în potrivă tuberculozel, ciumei, holerei. De-ocamdată va fi mare bine. Neapărat însă că ar fi mai de dorit să se perfecționeze serurile, ca mai firești.

Neapărat dacă s'ar putea găsi mijloace mai firești încă de a da putere organismului să birue microbii, ar fi și mai bine, ar fi idealul.

† **Dr. Vasile Fodor**, avocat în Abrud, un distins bărbat al vieții noastre publice a răpuzat în vîrstă de 51 de ani, la 27 Iunie n. În mormîntarea lui a avut loc azi, Miercuri, în cîmîtirul gr. cat. din Abrud.

Trimitem familiei întristate sincerile noastre condoleanțe.

Mihail Radu croitor pentru domni, Cluj (Kolozsvár) strada Jókai Nr. 2. se recomandă on. public român.

Numai trebuie să vă comandați mobile din Budapesta

pentru că dela **Székely și Réti** fabricanți de mobile în Marosvásárhely, se capătă **garnitură întreagă din lemn masiv pentru aranjarea dormitoarelor** și constă din: **2 dulapuri, 2 paturi, 2 dulapuri de noapte cu marmoră, 1 spălător cu marmoră și cu oglindă pentru suma de 360 coroane.**

Tot aceeași cu toalete în 3 părți 400 coroane.

Mare economisire în spese de transport, pentru că întreaga garnitură se expediază franco conform tocmelii separate, în oricare parte a Ardealului. În provincia la dorință prezentăm în persoană bogata noastră colecție de mostre și servim cu prospecte și cu deseme. - Să fim atenți la firmă

FRUMUSEȚA ȘI TINEREȚA FAȚEI!

in cel mai scurt timp prin
întrebunțarea preparatelor:

Olinkievich Kristalin

care nu conține nici grăsime, nici stearină sau alte substanțe vătămătoare feței. Aceste preparate sunt fructul plantelor, ele se pot întrebunța și peste zi, dau pielei frumuseța și fragesimea și juvenila, **contra pistrulelor** și a altor pete a le pielei este și va rămânea numai **Olinkievich Kristalin** — **Crema** este cel mai sigur emvelm.

Olinkievich Kristalin pastă de dinți este albă preparată din plante, nu conține săpun cam lasă un gust plăcut în gură.

Olinkievich Kristalin
Crema 1'K
Puder 1'K
Săpun 1'K

— Pasta de dinți — 50 fl. —
Se poate comanda direct prin:

Olinkievich Kristalin, Budapest
VIII., Baross-u. Nr. 91.

In magazinul de
mașini de cusut
și
biciclete
a lui
Kalmár Mihály
Cluj—Kolozsvar, Czertörb-u 56.
se pot cumpăra orice mașini de
cusut pentru gospodărie și indu-
strie, deasemenea biciclete depln
echipate, plă-
tind lunar, în
rate avanta-
gioase.

Cele mai ex-
celente instru-
mente pentru
săparea de
fântâni arteziene
le pregătește și expediază
VÁRADY LAJOS
fabrică de instrumente
H.-M.-Vásárhely, VI., Ferencz-utca.
Nu trebuie să anteprenori; domeniile,
comunele, sîrguraticii; singuri pot
face săparea cu instrumentele mele.
— **Primlucrător mijlocesc.** —
Recomand și mașini pen-
tru împletitul de sîrmă.
Catalog de prețuri trimis gratis și franco.
— **Premiat la 6 expoziții.** —

Atrag atenția onoratului public a-
supra atelierului meu de **spă-
lătorie și culorare
chimică** existent de peste
50 de ani
cea mai veche în rəmul acesta.
Serviciu ireproșabil. — Prețuri conv.
FEICHTINGER J.
Kolozsvár
Str. Paris 5. Telefon —

CANARINI Cele mai fru-
moase cântărețe
moderne cîntă
zina și la lumină. Cîntăreață tină 4, 5 fl.
de 1 an 5, 6, 8, 10 fl. Renumitele cana-
rine Seifert și verzi dela 10 fl. în sus.
Ouzătoare 1, 2, 3 și 4 fl,
după soiu. Catalog de
prețuri despre papagal,
pasări transmarine măi-
muțe și cîini de soiu se
capătă înainte trimițând 20 fl Pentru
ajungerea comenzilor la loc în viață se
garantează. — Comenzile se pot fa e la
DIÓSZEGHY és Társa,
Oradea-mare-Nagyvárad.
Cea mai mare prăvălie de animale din Ungaria.

Prăvălie nouă de
ghete pentru dame și bărbați
Oradea-mare—Nagyvárad.
Colțul str. Rákoczi și Nagy Sándor. (Lângă Czillér).

Am muncit ca croitor în Budapesta și străinătate și mai în urmă am fost mai
mult timp conducător de prăvălie la renumitul pantofar **Ferenczi** din Cluj. În urma
experiențelor câștigate pregătesc: neexceptionabil și cu prețuri moderate **ghete**
americane și franceze pentru bărbați, femei și băieți, mai pregătesc și **ghete ortho-
pede** conform ordinilor medicale pentru picioare bolnave, apoi **cizme elegante** (ciobote)
pentru vânători și pentru călărit. — La comenzile din provincie este de ajuns trimiterea
unei ghete folosite. — Rugând binevoitorul sprijin al on. public, sunt cu distinsă stimă:
PAROCZAY MÁTYÁS, pantofar.

Telefon 184. Premiat de mai multe ori. Telefon 184.
CARL PIFFL Prima fabrică de
obiecte de metal
Timișoara-Elisabetin. — Temesvár-Erzsébetváros. — Hunyadi-u. nr. 14.

Recomandă obiec-
tele sale foarte fru-
moase și solide de
tinichiglerie și
anume: vane de
scăldat, de șezut
și pentru copii, —
scaune pentru scăldat
încălzitoare și vane
de scăldat după cel
mai bun sistem (sistem
propriu). Lăzi pentru
lemn și pentru cărbu-
ni și alte obiecte de
metal: precum ciu-
bere, ulcioare și căni.
Catalog de prețuri
la dorință gratuit.

Apoi litere de tinichea și de cositor, inscripții de metal, tablă cu numărul casei
și cu numele străzii, mărci și firme de ține. Conduc pentru apă, aranjări pentru
— — baie și closete engleze cu neîntrecutul aparat „Temes”. —
Acoperi de case și turnuri, globuri și cruci. — Ucenici se primesc cu condițiuni foarte bune.

Asudarea mânilor!
Asudarea picioarelor!
Asudarea subțioarelor!
Încetează în decurs de o oră dacă folosiți:
„SUDORAN”-ul
a lui **MOLNÁR.**

Copiile epistolilor de recunoștință sunt auten-
ticate de notarul public

Stim. dle farmacist! Medicamentul „SUDORAN”
comandat de la Dia, vă mărturisesc, e bun și mi-a
fost folosit. Primiți mulțămitele mele. Cu stimă Cont. S.P.
On. d. Molnár János, farmacie la „Duhul sfânt”
Szombathely. Nu pot întrelăsa că să nu vă fie cu-
noscut, că medicamentul d-tale „SUDORAN” con-
tra asudării picioarelor și subțioarelor are efect sur-
prinzător și e nevătmător și cu conștiința liniștită
il recomand oricui. Cu stimă Sz. M. căp. înretr., R.
St. Die! Din „SUDORAN”, leac contra asudării
picioarelor, mânelor și subsuori am procurat înuă
pentru 3 persoane, și întrebându-i despre rezultat,
l-au lăudat foarte. Cu stimă A. S. învățator, Gy.

St. Die apotecar Molnár! Răspunzând la cartea
d-tale, am cea mai mare recunoștință pentru „SU-
DORANUL” d-tale Pentru că și eu am suferit în
mare măsură de asudarea picioarelor și după două
massege mi-a trecut de tot. Am mîntuit și alții
mulți cu productul d-tale și te rog să-mi mai tri-
meți 2 sticlețe — și acestea pentru alții. Am rămas
cu stimă G. K. ospătar S.

St. Die apotecar! Am primit „SUDORANUL”
comandat, contra asudării de picioare, mâni și sub-
suori. Credemă, că cine-l folosește după receta
prescrisă, îl află de neprețuit Cu stimă F. E. coafăr, F.

Așa zisul „SUDORANUL” contra asudării de pi-
cioare, mâni subsuori, pregătit de d-voastră, are un
efect atât de excelent și sigur, că cu cea mai bună
conștiință îl pot recomanda nu numai celor din pa-
trie ci și străinătății, întrucât „SUDORANUL” în-
trece mult toate fabricatele străine, de cari m'am
folosit până acum. Iți datorez mulțămită, că m'am
scăpat de boala neplăcută, Salut R. A. învățator A.

Se poate comanda la pregătitorul:
Molnár János, apotecar în Szombathely.
Prețul unui flacon 1 cor. 30 fl.
dacă se trimite suma înainte, porto-franco.
Numai „SUDORAN” prov. cu marcă să se primească.

Prospect de prețuri
pentru produsele de primăvară a „asocia-
țiunii pantofarilor din Arad”.

Botine pentru femei:

- Pantofi din păsă fl. 1.50
- Pantofi de piele de vacs dela > 2.— în sus
- Botine > > > Regate > 2.80 >
- > > chevreux > > 4.50 >
- > > vacs cu șiret dela > 3.60 >
- > > chevreux cu șiret > 5.50 >
- > > de vacs cu nasturi > 4.80 >
- > > chevreux dela > 6.50 >

Botine pentru bărbați:

- Cu țug simplu, piele de vacs fl. 3.30
- > și fete > > > 4.—
- Bergsteiger din piele cu lustru > 4.80 în sus
- Cu țug simple ușoare ca un
- fulg p ntru bolnavi dela . . . 5.— >
- Bergsteiger de chevreux . . . 6.50 >
- Cu țug piele de box 5.80 >
- Bergsteiger piele de box . . . 6.20 >
- > chevreux bună dela > 7.80 >
- Pantofi de chevreux 5.— >

Ținem în depozit totfelul de ghete pen-
tru copii. La comande din provincie să
se edscrie urma piciorului pe o hârtie.

Comanle contra ramb. necorespunzând
și înapoiate în cars de 8 zile se schimbă.

Cea mai ieftină sursă pentru
cumpărat

Săpunuri

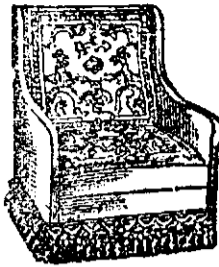
pentru gospodărie, săpu-
nuri de toaletă, parfumuri,
și orice articole pentru spălat.

Luminări

de stearină și ceară pentru
biserici; e fabrica de săpun
a lui

Lorencz Károly,

Arad, Str. Forray p. Nádasy.

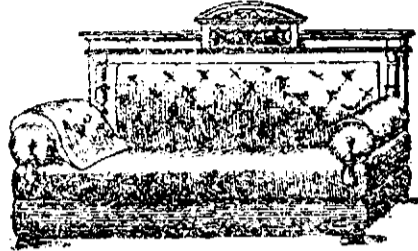

In atenția celor ce cumpără mobile.

Horger & Kepp

magazin de mobile, atelier pen-
tru covoare (tapețier) decorații în
Sibiu-N. szeben, Reisper. g. 27.

O singură încercare vă va
convinge despre ieftinătatea
tuturor articolelor cumpă-
rate la noi. Conștiințiosi-
tate și serviciu prompt. —
Cel mai bun izvor de
cumpărat. Prețuri ieftine.

Am onoare a atrage atenția p. t. public asupra pră-
văliei de croitorie pentru domni

inokai Tóth Lajos,

conducător șef Vass János, iunior, cea mai veche
prăvălie în branșa aceasta, asortată cu cele mai frumoase
și variate stofe, fabricate engleze și franceze.

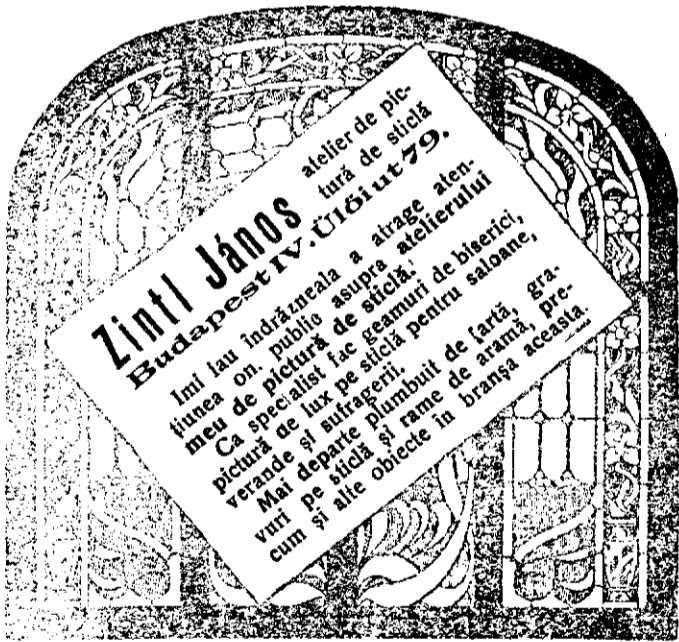
Se efectuează comande pe lângă prețuri convenabile în cea
mai splendidă execuție, din stofele cele mai bune.

Reputația prăvăliei mele fondată în 1879 e cea mai ecla-
tantă garanță pentru a putea satisface și cele mai rafinate gusturi.

La dorința specială a p. t. clientele se vor pune la dis-
poziție colecții de modele, eventual reprezentantul firmei se va
înființa în persoană la cei interesați, atât în loc, cât și în pro-
vință.

Cu deosebită stimă:

inokai Tóth Lajos, croitor,
Arad, Palatul Neumann, Piața Andrassy nr. 25.

Zinti János atelier de pic-
tură de sticlă
Budapest IV. Üllői ut. 79.

Imi las îndrăzneala a atrage aten-
țiunea on. public asupra atelierului
meu de pictură de sticlă.

Ca specialist fac geamuri de biserici,
pictură de lux pe geamuri de saloane,
verandă și sufragerii.

Mai de parte plumbuit de țară, gra-
vuri pe sticlă și rame de aramă, pre-
cum și alte obiecte în branșa aceasta.

Nr. telef. pentru oraș și comitat 509

B-A-N-I

pe moșii și case de închiriat din Arad

cu amortizație de 10—70 ani

după mărimea sumei împrumutate cu 4, 4¹/₄, 4¹/₂, 4³/₄
și 5⁰/₀, pe lângă dividendă de mijlocire și amortizație de
interese corespunzătoare până la valoarea cea mai mare.

Spese anticipative nu sunt, la dorință anticipează spe-
sele de intabulare, convertește datorile de interese mari.

— Resolvare grabnică, serviciu prompt. —

SZÜCS F. VILMOS

Reprezentanța pentru mijlocirea de împrumuturi a

Institutului pentru credit fonciar din Sibiu

pe teritoriul comitatului Arad, orașului Arad, comitatului
Bichiş, Gyula, Ciaba.

ARAD, Karolina-uteza 8. (Casa proprie.)

(Lângă filiala Poștei.)

Prin care pe lângă onorar acuisitorilor de afaceri abili
și demni de încredere.

Hoffmann Sándor

Arad, palatul teatrului.

== Au sosit toate noutățile de primăvară: ==

Materii admirabile în cele mai noue culori.

POSTAVURI
pentru talii.

DELINURI.

ȘALURI.

ROCHII de desupt.

CIORAPI

mal iefteni ca ori-unde

CONFEȚIUNI

pentru femei și fete.

ALBITURI.

PANZE.

BRODERII.

DANTELE.

ȘINOARE etc. etc.

TRUSOURI.

ADJUSTĂRI

(DECORAȚII)

pentru haine.

Rog să binevoiiți a privi

vitrinele mele.

ANUNȚ.

Aduc la cunoștința onoratului public
că am cumpărat și urmez conducerea

prăvăliei de coloniale Hoffmann

aranjată de nou și prefăcută din colțul străzii Forray și
piața Tőkőly. Aducând aceasta la binevoitoarea cunoștință
a publicului, trebuie să-i atrag atenția că pe baza cunoștin-
țelor de zece ani petrecuți în magazinul lui Guttman S.
sunt în plăcută poziție ca se servesc cele mai bune articole
pe lângă prețuri ieftine și serviciu culant, câștigând prin
aceasta mulțumirea clientelei.

Așteptând binevoitorul
sprijin semnez cu stimă :

Stein Mór,
negustor de coloniale.

Serviciu solid și conștiințios.

INȘTIINȚARE.

Am onoarea a aduce la cunoștința p. t. public
și clientele, că prefăcându-ne atelierul de tapeșerie,
conform cerințelor moderne și celui mai nou stil

am deschis
în Arad, Str. Forray casa Hunyadi un
magazin de mobile.

Totodată facem cunoscut că ținem în depozit
eventual pregătim la comandă orice mobilier, pen-
tru dormitoare, sufragerii, saloane și camere
pentru fumat.

Cerând onoratei clientele să ne onoreze și pe
mai departe cu încrederea ei, ce ne-o păstrează deja
de 34, așteptăm binevoitoarele comande.

Cu distinsă stimă :

Berán A. és Fia

depozitari de mobile.

☐ Telefon intra și extraurban Nr. 132. ☐

Magazin nou. Magazin nou.

Prețuri ieftine.

Prețuri ieftine.

Primul atelier ardelean aranjat cu putere electrică pentru scobirea
pietrelor și fabrică de pietrii monumentale

GERSTENBREIN TAMÁS és TÁRSA sculptor și mă-
iestru pietar.
Atelierul central al fabricii: **Kolozsvár, Dézsma-u. 21.**

Magazin de pietrii monumentale, fabricate
proprii din marmoră, labrador, granit,
sienit etc. Kolozsvár, Ferencz József út 25.

Cancelarie Centrală:

Nagyszeben, Fleischer gasse 17.

Filiale: Déva, Nagyvárad.

AURITOR!

GYÖRY JÁNOS,

auritor de saloane și biserici

Oradea-mare — Nagyvárad, Rákoczi-ut nr. 7.

Primește spre executare, conform planului, aurire și
reparare, iconostase, altare, s. mormânt, acoperiș
de turnuri, aranjamente bisericesti apoi pregătirea tuturor
lucrărilor de brânșă aceasta precum și repararea și vop-
sirea de nou a monumentelor.

La dorință pregătesc prospect; pentru vederea lucrărilor
— în provincă merg pe speșele mele proprii.

Lucrările mai însemnate ce am executat până acum: Casa nouă a
orașului Oradea-mare, palatul episcopesc greco-catolic, biserica Frați-
lor noui din Olasz, palatul episcopesc rom.-cat.; biserica cat. gr.-or.

Fondată în 1885.

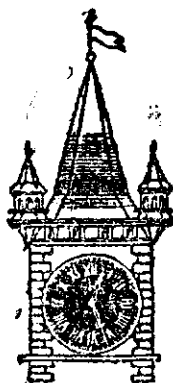
Fondată în 1885.

Peterka Lajos

fabrică de ciasornice de turn, ang. cu contract de capit. Budapesta

Budapesta IV., str. Bástya nr. 22.

— Prăvălia: V., strada Váci nr. 57. —

Face pe lângă prețuri moderate și ga-
ranție de mai mulți ani ciasornice
de turn, școli, castele și cazarme,
primește deasemenea și repararea lor.

Fiind chemat mă duc ori unde în
persoană, prospect face gratuit și trimite
porto-franco ori cui.

Magazie de articlii pentru biserici și preoți.

GEORGE JANGOVICI ARAD,
Forray-utca Nrul 2.

Aduc la cunoștința onoratului public că au sosit

noutățile de primăvară

în stofe, mătăsuri, delainuri, zetyruri,
cretoane, batisturi și multe alte articole
cari nu se pot toate înșira.

Cea mai bogată ma-
gazie în articlii pen-
tru sfintele biserici
și preoți

Postavuri de reve-
renzi, brîuri preo-
țești, roșii, vânate și
:: negre. ::

Ciorapi împlețiți în temniță.

Izay și Rigó

magazin de
lu rang de

albituri gata de pânză albituri de pat și pânzeturi de masă
Gluj—Kolozsvar, Strada Deák Ferencz Nr. 4.

Prețuri fixe moderate.

Mare sortiment de mărfuri din patrie.

Primesc totfelul de executări de

TRUSOURI

cu orice prețuri, la chemarea în

provință arată cu plăcere colecția

:: :: de mustre. :: ::

Asortiment mare și frumos.

Pinză de in de Rumburg.

Pinză de in de Irlanda.

Pinză de in de Kreász.

BUMBA C

de Damast și Grádli.

ALBITURI GATA

pentru femei, bărbați și copii,

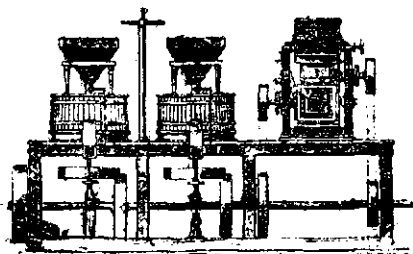
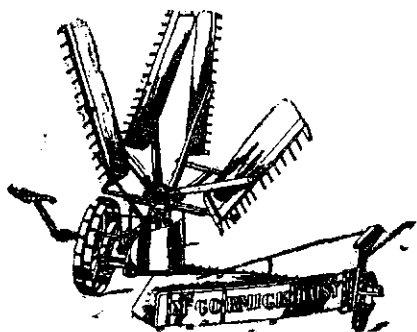
ALBITURI PENTRU PAT,

NĂFRĂMI DE BUZUNAR.

CIORAPI etc.

PANZETURI ALBE

și **COLORATE** pentru masă.

Sam. Wagner.

Prima turnătorie de fer Sibiană mare fabrică de mașini agricole, atelier de mori și prăvălie de fier. Nagyszeben.

Cea mai neîntrecută fabrică de mașini agricole, executate cu cea mai mare precauțiune.

MAȘINI DE LÂNĂ diferite mărimi. DARACE de lână. LUP pentru scărmanat lână. PIUĂ pentru abale (postavuri).

■ Foarte mare export în România și Orient. ■

Instalează:

MORI de orice mărime. — CILINDRE la mori pentru asortat făina. — CONDUCTE DE APĂ etc. etc. —

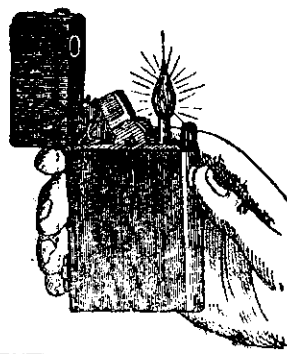
Efectuază:

Cele mai bune ȚEVI TURNATE pentru conducte de apă. Mare turnătorie de FIER și ALAMĂ. Foarte mare depozit în ȚEVI DE FIER de orice dimensiune. Cel mai mare sortiment în MAȘINI DE TREERAT de orice mărime. Foarte mare sortiment de MOTOARE dela 2 cai în sus.

Pe lângă cea mai mare garanție.

Prețuri foarte reduse și condițiunile cele mai avantajoase. -:

EXPLICĂRI și CATALOAGE la cerere gratis și franco.

Gramofoane și plăci, Aprinzători original „Imperator“, lampioane de buzunar

se găsesc mai ieftin în marele magazin de fabrică a lui

Tóth, József, Szeged, Könyök-u.

— Noul arii românești, à fl. 1-50. 3 buc. fl. 4. 6 buc. f. 7-50. 12 buc. fl. 14.

Cereți gratuit prospectul de prețuri. Se caută revanzători.

GUIDO KOVÁTS

atelier optic, mehanic și electrotehnic.

SIBIU—NAGYSZEBEN, Heltauergasse Nr. 27.

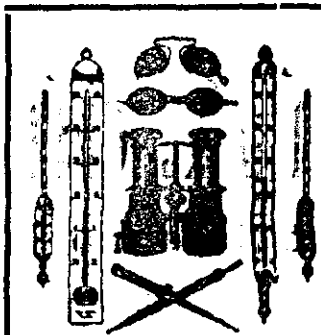
Recomandă depozitul bogat asortat de ochelari și zwickeri, lornete de aur și argint, duble, nickel și plumb.

Cele mai fine lornete campestre și telescoape franceze de operă etc. Aparatură și utensilii fotografice.

Barometru și Termometru.

Gramofoane.

Atelier pentru aparate fizice pentru școală etc.

Totfelul de cumpene și măsurătoare de fluidități ș.a. pentru vinars, vin, must, oțet și cumpene pentru zahăr etc.

Mare depozit de instrumente chirurgicale.

Reparările se fac prompt și ieftin. Serviciu conștințios.

LIMONATA KRISTÁLY

se poate purta în buzunar, e cea mai ieftină și cea mai bună limonată.

Limonată contractată în praf. Se poate foarte comod purta în buzunar. O porție 6 fileri. O cutie pentru turiști cu 12 porții 80 fileri. — Face bune servicii în excursii la sporturi și militari la exerciții. Se găsește în orice prăvălie de delicatose și coloniale. Discompusă cu orice apă dă o limonată ireproșabilă. — O pregătește — — — fabrica de limonată Kristály a lui — — —

KERTÉSZ ERNŐ

farmacist în SZABADKA, 103 Tr.